

TEKNIIKKAA APUNA KÄYTTÄEN NUORTEN ELÄMÄSSÄ

Nuorten kysymyksiä Nettipastorille ja textarihelppiin

Marika Huttu

Opinnäytetyö, Syksy 2010

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Porin toimipaikka

Hoitoyön koulutusohjelma

Sairaanhoitaja (AMK)

Sairaanhoitaja+Diakonissa

TIIVISTELMÄ

Huttu, Marika. Tekniikkaa apuna käyttäen nuorten elämässä. Nuorten kysymyksiä Nettipastorille ja textarihelppiin s. 25. Pori, Syksy 2010.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Länsi, Porin toimipaikka. Hoitotyön koulutusohjelma (AMK). Diakonisen hoitotyönkoulutusohjelma, diakonisen hoitotyön suuntautumisvaihtoehto.

Tekniikka on suuressa osassa nykypäivän nuorisolle. Tämä vaikuttaa nuorten ihmisten psyykkiseen hyvinvointiin. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää millaisia palveluita internet sekä tekstiviestiauttamisen muodot tarjoavat nuorille sekä millainen vaikutus näillä on nuoriin.

Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus. Teoriaosuus koostuu suurelta osin alan kirjallisuudesta sekä tietoa on koottu myös esillä olevista internet-sivustoista.

Tuloksista voi päätellä, että nuoret eivät välttämättä ole tietoisia tämänkaltaisista palveluista, koska palveluiden käyttö on hiipumassa. Nuorten käyttävät tämänkaltaisia palveluita, koska kokevat nämä luotettaviksi tiedonlähteiksi henkilökohtaisissa asioissa. Eettisyys on tärkeää, mutta luotettavuus kysymysten taustalla ei ole varmaa. Nuoret hakevat ja saavat paljon tietoa median kautta.

Asiasanat: Nuoret, internet, textari-helppi, nettipastori, nuorten psyykkinen hyvinvointi, nuoren kehitysvaiheet.

ABSTRACT

Huttu Marika Technology to help young people's lives. Young people's issues to internet priest and Text message help, p.25 . Pori, Autumn 2010.

Diacony University of Applied Sciences, Pori office. Degree programme in nursing. Option in Diaconal nursing. Degree: Nurce+Diacones/Nurce

Technology is large parts of today's young people. This affects the psychological well-being of young people. The objective was to determine what kind of thesis services on the internet, as well as for young people, as well as providing text messages help shapes the impact these have on young people.

The thesis is a qualitative study. The theoretical part consists largely of literature and information has also been collected in the present internet sites.

The results indicate that young people are not necessarily aware this type of service because the use of the services is getting down. Ethical aspects are important questions underlying the reliability are not guaranteed. Young people seeking and receiving a lot of information through the media.

Key words: Adolescents, the Internet, Jump to month, online pastor, young people's psychological well-being of the young stages of development.

SISÄLLYS

1. INTERNET JA NUORET	6
2. NUOREN KEHITYSVAIHEET	7
3. TUTKIMUKSEN TARKOITUS	8
4. NETTIPAPPI VERKOSSA.....	9
4.1. Nettipapin toimintaperiaatteet.....	9
4.2. Nettipapin sivustoille tulleita kysymyksiä	10
5. TEXTARI-HELPIIN TOIMINTA	12
5.1. Porin alueella toimiva textari-helppi.....	13
5.2. Textari-helppiin tulleita kysymyksiä	14
6. NUORTENNETTI	14
7. KIRKKO- VERKKO NUORTEN TUKENA.....	15
8. TUTKIMUKSEN AINEISTON KERÄYS JA ANALYSOINTI	16
9. VAPAAEHTOISTEN KOKEMUKSET LAHDEN TEXTARI-HELPISSÄ.....	17
10. PÄIVYSTÄJIEN MOTIVAATIO VAPAAEHTOISEEN AUTTAMISEEN TEXTARI- HELPISSÄ.....	18
11. PUHELIN- JA VERKKOAUTTAMISEN EETTISTEN PERIAATTEIDEN NEUVOTTELUKUNTA.....	19
12. MEDIAKASVATUKSEN VAIKUTUS NUORIIN.....	19
13. TULOKSET	21
LÄHTEET	24

JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on nettipastorin ja textari-helpin vaikutus nuoriin. Tutkin, mitä asioita tämänkaltaiset palvelut tarjoavat nuorille sekä missä asioissa nuoret hakevat apua nettipastorin tai textarihelpin kautta. Aihe on mielestäni erittäin ajankohtainen, sillä monet nuoret eivät uskalla kysyä asioista esimerkiksi vanhemmiltaan. Uskon, että nyky maailman asettamat paineet ovat muuttaneet ihmisten käsitystä itsestään.

Kun ihmiset ovat nuoria, he tekevät päätöksiä, jotka koskevat heidän tulevaisuuttaan ja vaikuttavat omaan elämäänsä suuresti. Internetistä saa paljon tietoa sekä negatiivista että positiivista. Nettipastori on nuorten ja kaikkien apuna internetin välityksellä. Textari-helppi on tarkoitettu erityisesti nuorille, jotka kaipaavat vastauksia tai tukea elämäänsä. Näin nuoret uskaltavat kysyä henkilökohtaisista asioista, eikä henkilöllisyys tule julki.

Nuori läpikäy voimakkaita fyysisiä kehitysvaiheita, joka on mielenterveyden kannalta tärkeää. On mielenkiintoista tietää kuinka paljon nuoret saavat apua teknologiaa käyttäen. NykYTEKNIKAN avulla on helpompaa kysyä neuvoa ja pysyä nimettömänä.

1. INTERNET JA NUORET

Internet on maailmanlaajuinen tietoverkko, joka yhdistää paikallisia tietoverkkoja toisiinsa. Internetissä on paljon keskustelupalstoja, jonne voi lähettää kysymyksiä ja ajatuksia kaikista asioista. Nämä kysymykset ovat kaikkien nähtävillä netissä. Nuoret hakevat niin sanottua psyykkistä ensiapua varsinkin silloin, kun ovat kokeneet normaalista poikkeavaa. (Webopedia 2010.)

Mielenterveyden edistämisellä tarkoitetaan kaikkea toimintaa, jolla pyritään tukemaan optimaalisen mielenterveyden toteutumista. Mielenterveys tulee ymmärtää yksilön voimavarana. Tässä työssä tarkoitan erityisesti sitä, miten nettipastori ja textari-helppi, mukaan lukien erilaiset keskustelufoorumit, auttavat nuoria eteenpäin, ja onko tästä oikeasti apua. (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2006.)

Nuoret ovat noin 11–19-vuotiaita tyttöjä sekä poikia, jotka kysyvät neuvoa internetin tai textari-helppin kautta. Kysymysten lähettäjästä ei aina voi olla täysin varma, mutta kysymykset ovat sen muotoisia, että niistä voi päätellä, minkä ikäinen lähettäjä voisi olla. Nuorille kännykkä- ja internet kulttuuri ovat nykypäivää. Kodin korkeatasoinen teknologia on itsestäänselvyys. Teknologian avulla nuoret pitävät yhteyttä toisiinsa ja hakevat tietoa. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2006.)

2. NUOREN KEHITYSVAIHEET

Nuoruus jaetaan eri kehitysvaiheisiin. Ensimmäinen vaihe, esinuoruus, alkaa 10 vuoden iässä ja päättyy ikävuoteen 12. Tyypillisiä ovat nopeasti muuttuvat samaistukset. Ristiriitoja alkaa syntyä hyvinkin paljon vanhempien ja oman ikäisten välillä. Psyykkiset rakenteet alkavat muuttua sekä omat puolustusmekanismit alkavat horjua lapsen viettien ja sosiaalisten tilanteiden kanssa. Väliaikaisesti saattaa esiintyä kehitysvaikeuksia sekä erilaisia pelkotiloja. (Laukkanen 1993, 14.)

Seuraava vaihe on varhaisnuoruus ikävuosina 12–14, jolloin kehossa alkaa tapahtua fyysisiä muutoksia. Nämä saattavat aiheuttaa levottomuutta ja kiihtymistä. Nuori hakee itseään ja mieliala vaihtelee paljon. Nuori kokee myös suurta tarvetta itsenäistyä ja tällöin halutaan kokeilla omia rajojaan. Omien vanhempien asettamat rajat ja säännöt asetetaan kyseenalaisiksi. (Laukkanen 1993, 14,15,16.)

Varsinaisnuoruudessa (14–16-vuotta) nuori on alkanut sopeutua omaan minäkuvaansa. Erityisesti seksuaalinen kehitys on keskeistä. Kavereiden merkitys on entistä tärkeämpää tässä kehitysvaiheessa. Tulevaisuuden suunnitelmia aletaan miettiä tarkemmin. (Laukkanen 1993, 14,15,16.)

Kaksi viimeistä kehitysvaihetta ovat myöhäisnuoruus (16–22) sekä nuoruusiän jälkivaihe. Myöhäisnuoruudessa itseän suhtaudutaan varmemmin sekä suhtautuminen omiin vanhempiin on kypsää. Asiat ymmärretään eri tavoin ja eri näkökulmista. Emotionaalinen kehitys on kasvanut paljon. (Laukkanen 1993 17.)

Kaikki tapahtumat muokkaavat jatkuvasti nuoren itsetuntoa ja minäkuvaa, erityisesti rankat kokemukset.

Erityisen haavoittuvassa kehitysvaiheessa tapahtuneet elämänmuutokset ja kolaukset voivat saada erityisen suuren merkityksen nuoren mielessä. (Cacciatore, Kortenniemi-Kortela, Huovinen 2008, 141.)

3. TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tutkin minkälaisiin asioihin nuoret hakevat apua muun muassa nettipastorin tai textari-helpin kautta. Tutkimuksen tarkoituksena on siis selvittää minkälaista apua nämä palvelut tarjoavat nuorille sekä mitä apua nuoret saavat näistä palveluista. Lopuksi analysoin onko näistä palveluista hyötyä. Mietin, miten palveluita voisi esimerkiksi mainostaa eteenpäin, jotta tästä olisi enemmän hyötyä nuorille.

Nuoret hakevat netin kautta psyykkistä ensiapua, joskus nuorten itse edes tietämättään. Jos ei ole kavereita, ei ole ketään kelle puhua. Monella nuorella on kuitenkin internetyhteys sekä oma kännykkä. Täten nuoret hakevat itsensä sellaisten asioiden piiriin, missä he tuntevat itsensä kuulluksi. Kaikki tiet ovat avoimia internetin kautta sekä sieltä saa paljon vaikutteita.

4. NETTIPAPPI VERKOSSA

Nettipastori toimii internetin kautta omilla sivustoillaan. Verkkosielunhoitoa on esiintynyt jo 1990-luvun lopulla, jota kokeilivat Suomen merimieslähetysseura. Ensimmäinen nettipappikokeilu käynnistettiin kuitenkin vuonna 2001 Helsingin seurakuntayhtymässä. Vuonna 2003 palvelu päätettiin vakinaistaa. Kysymyksiä nettipapille saapui noin yksi joka päivä eli hieman yli 300 vuodessa. Kysymykset tulivat ensin yhtymän verkkotuottajalle joka jakoi ne usealle nettipapille. (Nettipappi 2009.)

Nettipapin asiakkaista 95 % ei halua julkaista kysymystään. He haluavat sähköpostiinsa henkilökohtaisen vastauksen. Vain pieni osa kysymyksistä ja vastauksista on julkaistu yhtymän verkkosivuilla. (Nettipappi 2009.)

4.1. Nettipapin toimintaperiaatteet

Nettipappi vastaa viesteihin noin viikon kuluessa ja viestejä saa lähettää nimettöminä. Kirjoittaja saa myös itse päättää tuodaanko kysymys kaikkien nähtäville nettipappi sivuille. Nettipappi ohjaa eteenpäin, joskus myös kasvotusten ja on sitoutunut Suomen evankelisluterilaisten kirkon oppiin. Palvelu on asiakaslähtöistä ja nettipapilla on sielunhoidon koulutus. Nettipappi vastaa yleensä vain kerran, joissakin tapauksissa jopa neljä kertaa. Palvelu on luonteeltaan ensiapua. Pappia sitoo vaitiolovelvollisuus ja luottamuksellisuus. Pelisäännöt ovat samat kuin yleensä papin ja seurakuntalaisen keskustelussa. (Nettipappi 2009.)

4.2. Nettipapin sivustoille tulleita kysymyksiä

Kävin tutustumassa nettipapin sivuihin, ja siellä ihmiset ovat esittäneet paljon kysymyksiä, jotka liittyvät uskontoon, seurusteluun ja ihmissuhteisiin.

Kysymykset ovat usein syvällisiä, asiakas on saattanut kärsiä vuosia jostakin ja lopulta on päättänyt kirjoittaa papille. Nettipapin vastaus vaatii perehtymistä ja aikaa. Valtaosa kysymyksistä on äärimmäisen vakavia, pilanpäiten kysymyksiä saapuu 1-2 kpl kuukaudessa. (Nettipappi 2009.)

Eräs nuori kirjoitti nettipapille tuntevansa olonsa hyvin yksinäiseksi, vaikkakin asu vielä vanhempieni kanssa. Yläasteen jälkeen ei ole yhteyden ottoja pahemmin ollut vanhoihin koulukavereihin. Nuori kertoo, että viimeisen kuuden vuoden aikana ei ole oikein osannut päästää ketään lähelle itseään. Hänestä tuntuu siltä, että ei uskalla luottaa uusiin ihmisiin ja omien asioiden kertominen toisille on vaikeaa. Elämän eläminen tuntuu työläältä. (Nettipappi 2009.)

Usein kirjoitetaan myös kuoleman pelosta koskien itseään tai jotain läheistä. Se, mitä tapahtuu kuoleman jälkeen on epätietoista ja se jos joutuu elämään ilman toista ihmistä on pelottavaa. Kuolema on osa elämää, kuolema on meissä läsnä jo elämän alkaessa. Voi olla että jokainen miettii tätä asiaa jossain vaiheessa elämäänsä, mutta täytyy muistaa elää myös omaa elämäänsä, joskus tilanne on saattanut kääntyä niin, että pelkääkin elämää. (Nettipappi 2010.)

Jotkut ihmiset taas kirjoittavat jonkun läheisen puolesta. He kysyvät mitä voisi tehdä ystävänsä tai läheisensä hyväksi kun tämä on jo pitkään ollut masentunut. Tuntuu, että kaikkia apukeinoja on jo käytetty, eikä mikään tunnu toimivan. Kysytään myös, että mitä voisi tehdä kun vanhemmat juovat alkoholia melko paljon ja jo nuoren tuntuu siltä, että joutuu huolehtimaan vanhemmistaan ja itsestään. Tilanne pelottaa ja omaa aikaa kavereiden kanssa ei uskalla edes ajatella. (Nettipappi 2010.)

Nettipappi vastaa hyvin laajasti sekä johdonmukaisesti. Vastauksissa huomaa, että hän yrittää varoa sanoissaan, jotta ei loukkaisi ketään. Ihminen kaipaa toisia ihmisiä rinnalleen sekä ystävyyttä ja läheisyyttä. Nuoren täytyisi huomata myös itse nämä asiat ja olla aktiivinen näiden asioiden suhteen.

Joku pohtii että haittaako jos kaveripiiri koostuu suurelta osin vain miehistä, vaikka kyse ei ole seurustelusta. Toiset saattavat vain tulla paremmin toimeen miespuolisten kuin naispuolisten ihmisten kanssa. (Nettipappi 2009.)

Ystävyyden sisältö on se tärkein osa mikä ratkaisee ihmisten välisen suhteen ei se kuka on ystäväsi.

Jotkut ihmiset ovat huolissaan omasta ammatinvalinnastaan. He toivovat Jumalan johdattavan heitä oikeaan suuntaa ja ovat turhautuneita kun tekevät hanttihommia pienellä palkalla. (Nettipappi 2009.)

Mutta tätä hanttihommaakin jonkun on tehtävä. Raha ei tuo onnellisuutta, vaikka se on suuri osa elämäämme.

Muutammat pohtivat, voiko omasta uskonnostaan riippumatta osallistua jonkin toisen uskonnon tilaisuuteen. Ystävyys on arvokas asia ja kiinnostus toisen elämästä on tärkeää. (Nettipappi 2009.)

Kysymyksiä tulee myös siitä miksi Jumala näyttää koettelevan vain niitä, jotka ovat jo kokeneet elämässään tarpeeksi negatiivisia asioita. Ne, jotka yrittävät elää parhaalla mahdollisella tavalla, tulee aina mutkia matkaan. On myös pohdittu mitä on kuolema ja mitä on kuoleman jälkeen. Tämä asia tuntuu pelottavan muutamia ihmisiä. (Nettipappi 2010.)

Sivuilla kysytään myös mitä kirkko on mieltä nuorten välisestä seurustelusuhteista tai osaako se vastata jonkin sairauden olemassaoloon, kuten syömishäiriöön. (Nettipappi 2010.)

Jokaisella on lupa opetella seurustelua ja ottaa seurustelun ensiaskeleita omalla tavallaan.

Toivo avaa näkemään muutakin kuin oman elämän polun. Elämä on siitä kummallinen matka, että läheisyys, ystävät ja rakkaus tekevät siitä merkityksellisen. Kun viestittää sitä, mitä todella ajattelee ja tahtoo, voi liikkua hyvällä mielellä eikä tarvitse syyllistää itseään. (Nettipappi 2010.) Oman tien etsimiseen on annettu välineitä kuten järjen, tahdon sekä tunteet. Näitä on tärkeä kuunnella, jotta elämä kohtaisi oikean omalta tuntuvan polun.

Kun pyytää Jumalan tahdon tapahtumista ja kulkee rukoillen, Hän on mukana kaikilla niillä teillä, joita kuljemme ja voidaan käyttää kaikkia niitä teitä, jotka avautuvat. Tunteet kertovat meille, miten suhtaudumme ympäristöömme. (Nettipappi 2010.)

5. TEXTARI-HELPIN TOIMINTA

Textari-helppi on aloittanut toimintansa vuonna 2001 Lahden IT-keskukselta tilatun opinnäytetyön pohjalta. Toiminta on jatkunut edelleen, ja siitä onkin tullut pysyvä palvelumuoto seurakunnan oppilastyöhön. Toiminnan lähtiessä käyntiin kohderyhmänä olivat toisen asteen ammatillisen koulun opiskelijat. Myöhemmin toiminta laajeni lukioden sekä peruskoulun yläluokkien opiskelijoille. (Textari-helppi 2009.)

Textari-helpin toiminta-ajatus lähti rippileiriltä, kun eräs pastori kiinnitti huomiota nuorten kännykän käyttöön ja erityisesti viestien lähettelyyn. Tästä kehittyi ajatus nuorille tarkoitetusta palvelevasta puhelimesta, jonka toiminta aloitettiin Lahdessa vuonna 2001. Myöhemmin tämä toiminta on laajentunut Tampereelle ja sitten Poriin. Porin textari-helppi vastaa viesteihin arkipäivisin klo 18-22. (Textari-helppi 2009.)

Textari-helpin tavoitteena on ohjata, neuvoa sekä auttaa nuoria tekstiviestien välityksellä. Palvelu on täysin luottamuksellista. Päivystäjänä toimii eri-ikäisiä ihmisiä. Mukana ovat opiskelijat, työssä sekä kotona olevat ihmiset. Suurin osa kuitenkin on naisia. (Honkasalo 2005, 27)

Lähetäjän puhelinnumero muuttuu koodiksi, joten numeroa ei näy. (Textari helppi 2009.)

Textari-helppi maksaa normaalin tekstiviestin hinnan ja kysymykseen vastataan vuorokauden kuluessa. Henkilöllisyys pysyy salassa, sillä lähettäjän numeroa ei näy. (Textari-helppi 2009.)

5.1. Porin alueella toimiva textari-helppi

Porin Textari-Helppi käynnistyi lokakuussa vuonna 2004. palvelun käynnisti Keski-Porin perhekuntoutushanke eli PeKu-projekti. Syksyllä 2007 toiminta siirtyi osaksi Porin Seurakuntayhtymän toimintaa, yhteisen seurakuntatyön keskuksen alle. (Kirkon tiedotuskeskus 2009.)

Otin yhteyttä Porin alueen diakoniatyöntekijään, joka toimii mukana textari-helppin toiminnassa. Hän kertoi toiminnasta hieman laajemmin.

Viestejä tulee Porin textari-helppiin noin 350 viestiä vuodessa, joten melko vähän. Ehkäpä monet nuoret eivät tiedä tästä palvelusta ja siksi viestejä tulee niin niukasti. Viestihistoria näkyy tietokoneelta eli montako viestiä samasta koodista on tullut. (Diakoniatyöntekijän haastattelu 2009.)

Neuvot ovat enemmänkin suuntaa antavia kuin suoria vastauksia. Vastaajat eivät ole joka alan asiantuntijoita, ja on myös vaikea ohjata ihmistä tätä tuntematta, sillä persoonat ovat erilaisia. Vastausviesteissä vapaaehtoiset voivat lähettää esimerkiksi antamalla puhelinnumeroita, joihin voidaan ottaa yhteyttä jatkoa ajatellen. (Diakoniatyöntekijän haastattelu 2009.)

5.2. Textari-helppiin tulleita kysymyksiä

Kysymykset, joita lähetetään Porin textari-helppiin, ovat luottamuksellisia. Valitettavasti tarkkoja kysymysmuotoja ei tuoda julki. Porin textari-helppin vastaava diakoniatyöntekijä kertoi yleisesti, että nuoret kysyvät paljon asioita seksistä, ihastumisista, kiusaamisesta ja kavereista. Viesteistä voi päätellä kysyjien olevan melko nuoria, juuri tekstiviestien muodoista. Kysymykset ovat melko arkisia, jokaisen nuoren elämään kuuluvia ajatuksia. Harvoin tulee mitään todella vakavia kysymyksiä. (Diakoniatyöntekijän haastattelu 2009.)

Esimerkiksi vaikeissa henkilökohtaisimmissa asioissa textari-helppi neuvoo ottamaan yhteyttä vaikka koulukuraattoriin, terveydenhoitajaan tai sosiaalityöntekijään. (Textari-helppi 2009.)

Koskaan ei voi tietää, mihin suuntaan tilanne lopulta menee. Joskus nuoret itse kiittävät avusta ja kertovat tuloksista. Tämä on kuitenkin melko harvinaista. Nuoret kuitenkin käyttävät palvelua, joten se ei ihan hyödytönkään ole. Toisaalta netissä on niin paljon erilaisia keskustelupalstoja, joten tämä viestimuojoinen auttaminen on alkanut huomattavasti hiljentyä keskuudessamme. (Diakoniatyöntekijän haastattelu, 2009.)

6. NUORTENNETTI

Nuortennetti on Mannerheimin Lastensuojelu Liiton nuorisotyön nettisivu, joka on suunnattu 12–18-vuotiaille nuorille. Tätä sivustoa nuoret kehittävät itse. Periaatteina toimii suvaitsevaisuus, tasa-arvo, oikeudenmukaisuus sekä kunnioitus. (Nuortennetti i.a.)

Tässä sivustossa voit lukea kertomuksia, joita voit sitten kommentoida. Tähän voi myös itse kirjoittaa. Mannerheimin Lastensuojelu Liiton aikuinen vapaaehtoistyöntekijä lukee kaikki kirjoitukset ja päättää niiden julkaisusta. Sivustolle ei julkista tekstiä, joka sisältää muun muassa rasismia, pilaviestejä, henkilötietoja tai aikuisten tukea vaativia asioita. (Nuortennetti i.a.)

Mannerheimin Lastensuojelu Liiton lasten ja nuorten puhelin ja netti on myös apuna nuorille. Vastaajat ovat myös vaitiolovelvollisia vapaaehtoisia aikuisia. Palvelu toimii arkisin klo 14-20 sekä viikonloppuisin välillä 17-20. (Nuortennetti i.a.)

Vastausaika on noin kaksi viikkoa. Palvelu on maksutonta ja numero, josta ottaa yhteyttä on tuntematon. (Nuortennetti i.a.)

7. KIRKKO- VERKKO NUORTEN TUKENA

Kirkko verkossa on evankelis-luterilaisten kirkon toimipisteet yhdistävä turvallinen tietoliikenneverkko. Tämän avulla tarjotaan kirkon kansalaispalveluja Internetin kautta sekä tehostetaan kirkon sisäistä viestintää ja vuorovaikutusta. Tämän palvelun kautta edistetään seurakuntien välistä alueellista yhteistyötä sekä mahdollistetaan seurakuntien tietojärjestelmien turvallinen alueellinen sekä valtakunnallinen yhteiskäyttö. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

Palvelu on todella monipuolinen ja mielenkiintoinen. Kirkko-verkossa palvelussa on otettu erityisen hyvin huomioon nuoret. Lapsille on tarjolla pelejä sekä paljon tietoa kirkosta ja sen historiasta, yksinkertaisesti selitettynä. Nuorille tarjotaan paljon tietoa sekä visailua ja erilaisia tehtäviä. Erityisesti rippikouluikäisille nämä sivustot ovat hyödyllisiä, sillä asiat on esitetty mahdollisimman yksinkertaisesti ja ne on tehty mielenkiintoisiksi. Sivustoille voi kirjautua ja kommentoida. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

Verkkokirkossa voi tutkiskella ja hiljentyä. Verkossa on myös nettipappi sekä palveleva netti, joka evankelis-luterilaisen kirkon ylläpitämä verkkoauttamispalvelu, joka pyrkii antamaan tukea henkilökohtaisissa ongelmatilanteissa. Tänne voi lähettää nimettömänä ja luottamuksellisesti viestin, jossa saa kertoa erilaisista asioista. Vastaajat ovat tehtävään koulutettuja vapaaehtoisia maallikoita. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

8. TUTKIMUKSEN AINEISTON KERÄYS JA ANALYSOINTI

Aineistoa keräsin tarkkailemalla nettipastorin toimintaa internetissä. Tutkin nettipappien eri sivustoja sekä poimin aiheita avunpyynnöistä, jotka voisi mieltää nuorten kirjoittamiksi. Muutamat nuoret olivatkin kirjoittaneet teksteihin ikänsä. Kysymyksiä oli internetissä esillä paljon ja aihealueita laajasti. Kysymykset olivat kaikki melko kattavia, joten niistä pystyi tulkitsemaan mitkä ovat kirjoittaneet aikuiset ja mitkä tulevat nuorilta. Olen ollut myös yhteydessä suoraan nettipappiin ja kysynyt toiminnasta, mutta tämän kautta tiedon saaminen oli hidasta ja melko vaikeaa, sillä nettipappien aika menee paljolti niin kutsuttujen oikeiden kysymysten vastaamiseen.

Olin yhteydessä textari-helpin toimintaan, sähköpostin kautta, suoraan Porin alueen vastaavaan diakoniatyöntekijään. Otin selvää millaisissa asioissa nuoret hakevat apua ja miksi. Tietoa sain hyvin tarkasti ja monipuolisesti kerättyä. Vastauksia ei tarvinnut kauan odotella ja tämä palvelu oli todella ystävällistä.

Aineistoa analysoin saadun tiedon perusteella käyttäen apuna keskusteluja sekä tutkimustietoa.

Tietoa kerään myös eri kirjallisuuksista. Mukaan olen ottanut työtäni tukemaan joitakin järjestöjä, jotka ovat myös mukana vapaaehtoisina nuoria auttamassa.

Vaikeaa on määritellä saadun tiedon eettisyys sillä apua hakevat ovat nimettömiä, eikä heidän taustastaan ole mitään tietoa tai varmuutta. Kysymykset ovat melko syvällisiä ja henkilökohtaisia ja apua sekä tukea he todella tarvitsevat. Kysymysten pohjalta olen miettinyt palveluiden tarpeellisuutta nuorille. Mietin myös miten tämänkaltaisia palveluita voisi jatkossa kehittää, jotta nuoret saisivat näistä enemmän hyötyä itselleen.

9. VAPAAEHTOISTEN KOKEMUKSET LAHDEN TEXTARI-HELPISSÄ

Marjo Hirvonen on tehnyt opinnäytetyön Lahden Diakonia-ammattikorkeakoulussa, jonka aiheena oli vapaaehtoisten päivystäjien kokemukset tekstiviestiauttamisesta Lahden Textari-Helpissä. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mikä etu on tekstiviestiauttamisessa verrattuna kasvotusten tapahtuvaan auttamiseen sekä vapaaehtoisen päivystäjän omia kokemuksia nuorten auttamisesta. Työssä selvitetään myös nuorten keskeisimpiä ongelmia, joissa he hakevat apua. (Hirvonen 2003, 26.)

Hirvosen työssä kohderyhmänä oli satunnaisesti valittu päivystäjiä, kaksi sairaanhoitaja-, kaksi terveyden-, sekä kaksi sairaanhoitaja-diakonissaopiskelijaa. Tutkimus oli laadullinen ja tietoa poimittiin esseiden avulla, joihin kuusi vapaaehtoista vastasivat valvotusti. (Hirvonen 2004, 26,27,28.)

Päivystäjien on vaikea tietää, ovatko kysyjät tosissaan vai eivät. Kysymykset ovat lähes aina tunnepohjaisia ja niihin on vaikeaa löytää oikeita sanoja. Päivystäjät muistavat viesteihin vastatessaan, että he toimivat kirkon alaisuudessa. (Hirvonen 2004, 33.)

Tekstiviestiauttamisen etu on siinä, että vastausta voi miettiä tovin, kun taas kasvokkain auttamisessa vastausta odotetaan heti. (Hirvonen 2004, 33.)

10. PÄIVYSTÄJIEN MOTIVAATIO VAPAAEHTOISEEN AUTTAMISEEN TEXTARI-HELPISSÄ

Honkasalo Salla on tehnyt opinnäytetyön päivystäjien motivaatiosta vapaaehtoiseen auttamiseen textari-helpissä. Tutkimusmenetelmät olivat sekä määrällisiä että laadullisia.

Satunnainen ryhmä valittiin kirjoittamaan ohjeistettu essee, jonka tarkoitus oli selvittää, mikä motivoi vapaaehtoisia päivystämään ilman palkkaa textari-helpissä. Työssä selvitettiin myös lomakkeiden avulla, mitkä teemat nousevat nuorten tekstiviesteissä esille. Textari-helpin päivystäjien motivaatio nousee heidän sisäisistä ja ulkoisista tarpeistaan sekä ulkoisista ja sisäisistä resursseista. (Honkasalo 2005, 26, 27.)

11. PUHELIN- JA VERKKOAUTTAMISEN EETTISTEN PERIAATTEIDEN NEUVOTTELUKUNTA

Vapaaehtoisen puhelin- ja verkkoauttamisen eettisten periaatteiden neuvottelukunnan eli PuhEet, tehtävänä on huolehtia, että sen piiriin kuuluvien auttavien puhelinten ja verkkopalvelujen toiminta toteutuu mahdollisimman laadukkaana. PuhEet huolehtii myös, että toiminta on eettisesti perusteltua ja kestävä. (Vapaaehtoisen puhelin- ja verkkoauttamisen eettisten periaatteiden neuvottelukunta 2009.)

Tämä eettisten periaatteiden neuvottelukunta perustettiin vuonna 1994 ja tarkoituksena oli laatia yhteiset eettiset toimintaperiaatteet auttaville puhelimille, jotka halusivat erottautua markkinoille tulleista maksullisista puhelinpalveluista. (Vapaaehtoisen puhelin- ja verkkoauttamisen eettisten periaatteiden neuvottelukunta 2009.)

12. MEDIAKASVATUKSEN VAIKUTUS NUORIIN

Media vaikuttaa nuorten psyykkiseen hyvinvointiin joka päivä. Tämä riippuu myös vanhemmista, miten he sallivat tekniikan käytön nuorten elämässä. Nuori saa paljon ajattelemisen aihetta ja tietoa esimerkiksi internetin kautta. Kaikkia asiat eivät ole totta mitä esillä on, mutta näitä asioita kaikki nuoret eivät tiedosta. Nuoret samaistuvat helposti eri tilanteisiin ja tämä vaikuttaa pitkällä aikavälillä nuorten hyvinvointiin. (Mediakasvatusseura 2009.)

Mediakasvatuksen avulla vahvistetaan lasten ja nuorten omia taitoja puolustaa itseään ja pitää huolta rajoistaan muun muassa kiusaamisen, väkivallan, seksuaalisen hyväksikäytön tilanteissa mediaympäristössä. Aikuisten tukea, kuten nuorisotyötä ja mielenterveyspalveluja tulisi olla saatavissa myös internetissä, joka on nuorille luontainen toimintaympäristö. (Mediakasvatusseura 2009.)

Psykologian tohtorien Tarja Salokosken ja Anu Mustosen Mediakasvatusseura ry:lle toteuttama ja opetusministeriön toimeksiantama selvityshanke ”Median vaikutukset lapsiin ja nuoriin - katsaus tutkimuksiin sekä kansainvälisiin mediakasvatuksen ja -säätelyn käytäntöihin” kertoo median vaikutuksesta nuoriin. Internet on nuorille luonteva tapa ilmaista ja viestiä asioita, joten olisi hyvä kehittää nuorisotyön ja mielenterveystyön verkkopalveluja. (Mediakasvatusseura 2009.)

Aikuisen tukea ja asiantuntija-apua tulisi olla saatavissa siellä, missä nuoretkin liikkuvat eli internetissä. (Mediakasvatusseura 2009.)

Lapsen kehityksen kannalta ei-toivottu mediatarjonta on entistä helpommin lasten saatavilla, kun sähköisen mediatarjonnan määrä kasvaa jatkuvasti. Mediatarjonnan kasvuun sisältyy monia uhkatekijöitä, jotka vaarantavat lapsen kasvua ja kehitystä. Esimerkiksi väkivalta sekä aggressiivinen kaupallisuus eivät kuulu lapsen maailmaan ja vaativat vahvaa rajanvetoa ja lasten erityistä suojelua. Mediaympäristöllä on vaikutusta siihen, miten lapsi leikkii, puhuu ja tulkitsee asioita. Kontrolloimattomuus ja hallitsemattomuus median parissa syrjäyttävät lapsen muusta ympäristöstä, ystävistä, ulkoilusta ja liikunnasta. (Kuuskoski 2003.)

Mediaa voidaan myös käyttää kognitiivisten ja teknisten taitojen oppimiseen, kieli- ja kommunikaatio-oppimisessa ja oppimismotivaation parantamisessa. Lapsen identiteetin kehitystä median avulla on mahdollista tukea tarjoamalla sijaiskokemuksia. Tarjolla on elämyksiä, viihtymistä, rentoutumisen kokemuksia ja tietoa. Tämä on merkittävä oppimis- ja kasvatusympäristö. Vuorovaikutus ja yhteistoiminta toisten ihmisten kanssa ovat lapsen kehityksen kulmakiviä, joita myös median avulla voidaan edistää. Internet mahdollistaa tehokkaan yhteydenpidon ja voi olla väline lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamisessa.

Internetin kautta on myös mahdollista tarjota nuorille tukea perinteisten auttavien puhelinten lisäksi. (Kuuskoski 2003.)

13. TULOKSET

Nuoret elävät keskellä tekstiviestien ja internetin kulttuuria ja aikakautta. Oikea paikka onkin tiedon saamisessa teknilliset apuvälineet. Media tuntuu olevan kasvattaja sekä tietoa tuova lähde nuorten keskuudessa. Nuoret kysyvät neuvoa nimettöminä tekniikan kautta, kun kokevat etteivät voi tai pysty kysymään sitä keneltäkään muulta kasvotusten. Palveluiden käytössä huomaa, että nuoret luottavat näihin palveluihin. Erityisesti jos he kaipaavat henkistä tukea ja ammattilaisten näkökulmia ja ohjeistusta. Kun kyseessä on parisuhteeseen tai muihin henkilökohtaisiin asioihin kysymyksiä, internetin käyttäminen tai viestien lähettäminen on helppo vaihtoehto. Nuoret ovat paljon erityisesti internetissä, kaikilla kun tuntuu olevan jo oma tietokonekin. Viestien pohjalta huomaa, että nuoret ottavat paljon yhteyttä silloin kun on itsetunnon kanssa ongelmia. He kaipaavat rohkaisua elämäänsä. On tärkeää että on joku, jolle saa kertoa asioista, joita muut eivät huomaa. Nuoret kenties toivovat että saavat apua ja neuvoja niin sanotusti salassa ja tahivat ongelmatilanteiden kanssa sitten yksin.

Nuorille tarjotaan palveluiden kautta ensiapua eri elämäntilanteisiin. Palvelut ohjaavat ja antavat suuntaa antavia ohjeita, jotta olisi helpompaa taas jatkaa eteenpäin.

Nuoret eivät käytä palveluita huvikseen, ainakaan kysymysten syvällisyydestä päätellen, vaan ovat pohtineet tilanteita jo pidempään.

Tämän kaltaiset keskustelupalvelut sekä auttamismuodot ovat hyödyllisiä, koska nuoret ottavat paljon yhteyttä tätä kautta aikuisiin.

Näihin palveluihin luotetaan vaikeissa asioissa. Palveluita käytettäisiin enemmän, jos nuoret olisivat näistä tietoisia. Itse en juurikaan ole törmännyt mainoksiin tai vastaaviin, ja vasta tutkiskelujen kautta avautui palveluiden tarkoitus ja sisältö.

Kysymysten oikeellisuudesta ei ole takuita, sillä ei tiedetä kuinka paljon nuoret oikeasti käyttävät näitä palveluita, kun kysyjä on nimetön. Ei myöskään tiedetä, miten käytännössä nuoret hyötyvät neuvoista, joita saavat.

Voi kuitenkin päätellä, että auttamismuodoista on varmasti hyötyä, näitä kuitenkin käytetään.

Nettipastorin ja textari-helpin auttamiskeinot ovat hieman hiipumassa, ja tämä johtuu suurelta osin siitä, että nuorilla on paljon muita vaihtoehtoja tiedon hakemisessa. Kirkon alla toimiva auttamismuoto saatetaan helposti mieltää vain hengelliseen kasvatukseen. Kirkko verkossa tarjoaakin juuri oikeita ja mielenkiintoisia palveluita lapsille ja nuorille. Tämänkaltaisia palveluita tulisi kehittää enemmän sekä myös mainostaa enemmän, esimerkiksi kouluissa ja sairaaloissa. Rippileirit ovat myös hyvä keino tuoda nuoria näiden palveluiden läheisyyteen. Myös erilaiset mielenterveysjärjestöt voisivat tuoda enemmän itseään esille internet palveluiden myötä.

Tulevana diakoniatyöntekijänä koen tämänkaltaiset palvelut tärkeänä nuorten elämässä, erityisesti myös kehityksen kannalta. Nuoret ottavat mallia ja samaistuvat helposti siihen mitä näkevät ja kokevat muualta maailmasta. Nämä palvelut eivät ole hyödyttömiä, koska näitä palveluita jo käytetään. Nyt näitä täytyisi vain mainostaa enemmän ja kehittää paremmiksi nuorten auttamiseksi. Tulevaisuudessa tekniikka kehittyy todennäköisesti vieläkin laajemmaksi ja monipuolisemmaksi, ja itse olen kokenut, että tietoa etsitään lähinnä internet kirjallisuudesta kuin lukukirjallisuudesta. Tämä on toisaalta valitettavaa sillä nuoret jämähtävät sisätiloihin.

Tulevana sairaanhoitajana huolestuttaa myös se, mitä nuorten psyykkinen hyvinvointi on nykypäivänä. Valitettavaa on se, että tämä johtuu usein vanhempien kasvatuksesta. Palvelut, jotka tarjoavat nuorille ohjeita elämään ovat tärkeitä.

Nuoret saavat keskustella aikuisten ihmisten kanssa ja saavat näistä palveluista paljon tukea. Toisten ihmisten tuki on vaikeissa elämäntilanteissa korvaamaton. Kun nuoret kysyvät henkilökohtaisiin elämäntilanteisiin apua, voi päätellä, että taustalla saattaa olla jotain vakavampaa.

Tämän työn kautta on alkanut pohtimaan paljon kysyjien omaa persoonallisuutta sekä mikä oikeasti on heidän elämäntilanteessa.

Kukaan ei vain huvinvuoksi lähde etsimään asioihin vastauksia, varsinkaan nuoret.

Tehtävän työstäminen oli melko haastavaa, sillä ei oikein tiennyt mistä lähtisi liikkeelle. Materiaalia löytyi loppujen lopuksi melko vähän, vaikka aluksi tuntui, että materiaalista ei ainakaan ole pulaa. Oikean materiaalin valitseminen oli vaikeaa sillä tutkimustietoa löytyi vähän.

LÄHTEET

Diakoniatyöntekijän haastattelu 10.11.2009. Porin alueen Textari-helppi.
[minna.aro@porievl.fi]

Cacciatore Raisa, Korteniemi-Poikela Erja, Huovinen Maarit 2008. Miten tuen
lapsen ja nuoren itsetuntoa. WS Bookwell oy, Helsinki, 141

Hirvonen Marjo 2004. Opinnäytetyö. Diakonia- AMK, Lahden toimipaikka.
Vapaaehtoisten kokemuksia Lahden Textari-helpissä, 26-28, 33

Honkasalo, Salla 2005. Opinnäytetyö. Diakonia- AMK, Porin toimipaikka.
Päivystäjien motivaatio vapaaehtoiseen auttamiseen textari-helpissä,
26-27

Kirkon tiedotuskeskus 7.8.2009. Koulujen alku tuplaa yhteydenotot
seurakuntien tekstaritukeen. Viitattu 17.10.2010
[http://evl.fi/EVLUutiset.nsf/Documents/72F266146E83FB60C225760
B0039443E?OpenDocument&lang=FI](http://evl.fi/EVLUutiset.nsf/Documents/72F266146E83FB60C225760B0039443E?OpenDocument&lang=FI)

Kuuskoski Eeva 2003. Mannerheimin Lastensuojeluliitto Ry. Helsinki. Viitattu
18.7.2010
[http://www.mll.fi/ajankohtaista/kannanotot_ja_lausunnot/?x41070=46
900](http://www.mll.fi/ajankohtaista/kannanotot_ja_lausunnot/?x41070=46900)

Laukkanen, E. 1993. Nuoruusiän psyykkinen kehitys ja sen häiriintyminen. D. Lääketiede 30. Kuopion yliopisto painatuskeskus, 14-17.

Mediakasvatusseura 2007. Opetusministeriön tilaama, Mediakasvatusseuran koordinoima katsaus median vaikutuksista. Viitattu 19.7.2010
<http://www.mediakasvatus.fi/seura/node/63>

Nettipappi 2009. Helsingin seurakuntayhtymä. Viitattu 18.12.2009
<http://www.nettipappi.fi/?deptid=6740>

Nuortennetti. Mannerheimin Lastensuojelu Liitto. Viitattu 6. 8. 2010
<http://www.mll.fi/nuortennetti/info/>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Keskushallinto. Viitattu 17.11.2010
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp2?open&cid=Content2A0FEE>

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2006. Viitattu 2.7.2010
<http://info.stakes.fi/mielekaselama/FI/mielenterveydenedistaminen/edistaminen.htm>

Textari-helppi. Porin seurakuntayhtymä. Viitattu 3.9.2009
http://www.textari-helppi.fi/index.php?option=com_content&task=view&id=3&Itemid=5

Vapaaehtoisen puhelin- ja verkkoauttamisen eettisten periaatteiden neuvottelukunta 2009. PuhEet, WordPress. Viitattu 4.6.2010
<http://www.puheet.net/>

Webopedia 2010. Viitattu 9.8.2010
<http://www.webopedia.com/TERM/I/Internet.html>

.